

Seksuele diversiteit bespreekbaar maken in je klas:

Inleiding:

Hieronder vind je vier verschillende werkvormen die je in je klas kunt gebruiken om seksuele diversiteit bespreekbaar te maken. Uiteraard zijn er allerlei variaties mogelijk en kan je als docent ook aanpassingen maken om het voor het opleidingsniveau of leeftijd van jouw leerlingen geschikt(er) te maken.

Allereerst nog wat algemene tips die van belang zijn om goed door te nemen alvorens met de werkvormen aan de slag te gaan.

Algemene tips:

- **signaleer of er homovijandigheid is in jouw klaslokaal.** Dit kun je doen door eens korte gesprekje met leerlingen aan te knopen, door actueel nieuws te gebruiken zoals vb homogeweld en kijken hoe leerlingen hierop reageren. Het is aan te raden om dit eerst bij subgroepjes te doen, alvorens je dit in de gehele klas bespreekt (vb in de pauze of voor of na je les). Het is namelijk mogelijk dat informele 'leiders' van de klas, de andere leerlingen beïnvloeden met hun mening. Als deze informele leiders homovijandig zijn, dan is het belangrijk om het thema seksuele diversiteit eerst breder aan te snijden (vb over discriminatie e.d. te spreken).
- **informeer jezelf** door verschillende websites te lezen over LHBT. Er is allerlei materiaal en filmpjes beschikbaar. Zie de powerpoint.
- **Reageer altijd op homovijandige uitingen of grapjes** die gemaakt worden over homo's of transgenders. Laat weten dat jij het niet oké vindt, als er in jouw klaslokaal gepest, gediscrimineerd, uitgelachen of buitengesloten wordt. Iedereen verdient respect. Zo geef je ook een signaal aan jongeren die mogelijk nog 'in de kast' zitten, dat zij op jouw steun kunnen rekenen en dat jij hen niet zal veroordelen vanwege hun geaardheid.
- **let op je eigen houding als docent:**
Reflecteer op jouw eigen normen en waarden als het gaat om seksualiteit in het algemeen en homoseksualiteit in het bijzonder. Onbewust geef je boodschappen door aan je leerlingen dmv jouw non-verbale communicatie.
Wees uitnodigend en niet-veroordelend. Pubers zijn het meest gevoelig voor sociale uitsluitingen, en zullen dus ook kleine signaaltjes dat iets mogelijk 'gek' of 'raar' is oppakken, of het als zodanig interpreteren.
- **forceer leerlingen niet om uit de kast te komen.** Laat je leerling zelf beslissen of hij/ zij open wil zijn over zijn/ haar seksuele geaardheid. Met name voor leerlingen uit religieuze en/of multiculturele gezinnen is dit extra belangrijk. Bied hen jouw steun aan.

Werkvormen:

1. Over de 'roze' streep

Doel:

- begin maken met bespreekbaar maken van thema seksualiteit en opvoeding
- inclusiviteit in de klas bevorderen

Tijd: 30-45 minuten

Intro: Docent legt uit: wie kent 'over de streep' van televisie? Wij gaan deze oefening ook doen, maar dan met vragen over relaties en seksualiteit. Geen persoonlijke vragen over jouw seksualiteit, maar wel om stil te staan bij welke onderwerpen lastig/ taboe zijn, en welke onderwerpen makkelijker zijn. Op deze manier kunnen we ook van elkaar, en onze verschillen leren.

Als de vraag voor jou een 'ja' is, dan stap je over de streep. Dit doen we in stilte en vooral: zonder oordeel naar elkaar. Zo kan iedereen zich veilig voelen om eerlijk antwoord te geven op de vragen.

Wees nieuwsgierig, op een vriendelijke, open manier voor andere normen en waarden. En sta stil bij die van jezelf.

Vragen:

Iedereen die opgegroeid is in een grote stad.

Iedereen die zich wel eens buitengesloten heeft gevoeld in zijn/ haar vriendengroep omdat je ergens een andere mening over had.

Iedereen die zich wel eens gediscrimineerd heeft gevoeld vanwege zijn geaardheid, religie en/of afkomst.

Iedereen die wel eens verliefd is geweest en zich hier onzeker over voelde.

Iedereen die zegt: bij mij thuis is seksualiteit bespreekbaar.

Iedereen die relaties en seksualiteit met zijn vrienden/ vriendinnen bespreekt.

Iedereen die vragen had over seksualiteit maar niet wist waar hij/ zij deze vragen kon stellen.

Iedereen die een diverse vriendengroep heeft met verschillende relatievormen: vb samenwonend (niet gehuwd) of homostellen.

Iedereen die het lastig vindt om over sommige onderwerpen van seksualiteit te praten.

Nabespreken: (evt in kleine groepjes)

Hoe was het om deze oefening met elkaar te doen?

Wat viel je op bij het over de streep gaan?

In hoeverre was het lastig om eerlijk antwoord te geven op de vragen?

Lukte het om geen oordeel te hebben? Waarom is dat belangrijk?

2. Mindmap: 'Erbij horen<> er niet bij horen

Doel:

Leerlingen bewust maken van belang van 'erbij horen'

Leerlingen laten ervaren dat ze overeenkomsten hebben (vb de Marokkaanse jongen die zich gediscrimineerd voelt en de witte homojongen).

Tijd: 30 min.

Materiaal: flaps en stiften, plakband (of flipover om flaps op te hangen)

(schrijf van tevoren op 1 flap in het midden: erbij horen, schrijf op de andere flap 'er niet bij horen).

Instructie:

- Maak twee groepen in de klas. Zorg er voor dat de groepen goed gemengd zijn (qua culturele achtergronden, jongens/meisjes, sprekers/ zwijgers in de klas etc.).
- Opwarmer: Vraag 2 vrijwilligers uit de klas om voor de klas te komen staan. Laat ze in 1 min 3 verschillen en 5 overeenkomsten benoemen. Laat nu een nieuw tweetal voor de klas komen en herhaal dit.
- Nabespreken: vaak is het makkelijk om verschillen te zien, terwijl we ook veel overeenkomsten hebben. Welke overeenkomsten zijn er nog meer tussen ... en ..?

Geef elk van de groepen een flap. De ene groep maakt een mindmap over 'erbij horen', de andere groep krijgt een flap met het onderwerp 'buitengesloten worden'.

De leerlingen mogen hun associaties met het onderwerp opschrijven.

De docent stelt (plenair) een aantal vragen om de associaties op gang te brengen.

Bijvoorbeeld:

- hebben jullie een voorbeeld van 'erbij horen'?
- hoe weet je of je er bij hoort?
- hoe voel je je als je er niet bij hoort?
- wat vinden jullie ervan als iemand wordt buitengesloten?
- waarom worden mensen buitengesloten?

Laat een duo de flap voor de gehele klas presenteren. Doe dit ook bij de andere flap. Maak duidelijk dat jij het als docent belangrijk vindt dat iedereen zichzelf kan zijn in de klas. Iedereen is uniek en dat is ook mooi! Wat kunnen de leerlingen zelf doen om iedereen het gevoel te geven dat ze erbij horen?

Laat eventueel een filmpje zien van kinderen die langdurig buitengesloten zijn, of bijvoorbeeld van dieren die verdrongen worden.

3. De regenboogdoos:

Materiaal: een dichtgeplakte schoendoos met een regenboogsticker of verschillende kleuren met aan de bovenkant een gleuf om 'post' in te doen.

Wanneer: als je hebt uitgelegd wat LHBTI is en je wilt weten welke vragen jouw leerlingen hier over hebben ('diagnose')

Instructie: zet ergens in je lokaal een regenboogdoos neer. Vertel de leerlingen dat ze hun serieuze vragen over LHBTI hier anoniem in mogen doen. Bekijk na 1 dag welke vragen de leerlingen erin hebben gezet. Meld de volgende keer dat je de leerlingen ziet dat je het heel goed vindt dat mensen hier serieuze vragen in hebben 'gedropt' (ook al is dat niet zo!).

Bekijk de vragen die je leerlingen stellen: wat voor vragen zijn het? (bijvoorbeeld meer kennisvragen?), of zijn er ook leerlingen die persoonlijke vragen stellen bijvoorbeeld 'hoe weet je of je homo bent?'

Moedig de leerlingen aan met voorbeelden van vragen, bijvoorbeeld door te zeggen: in het verleden had ik wel eens klassen met leerlingen die vroegen... "wat moet je doen als je gepest wordt omdat je homo bent? 'Wat zou jullie advies zijn? "

Zo kun je seksuele diversiteit op een veilige manier bespreken, zonder dat iemand 'uit de kast' hoeft te komen.

Aan de hand van deze informatie kun je er ook voor kiezen om een andere werkvorm in te zetten.

Maak er een gewoonte van om bijvoorbeeld wekelijks te kijken welke vragen er in de doos zitten. Je kunt het thema ook breder maken en de leerlingen vragen om ook thema's over vb discriminatie/ pesten e.d in de doos te stoppen.

4. Ik WEL/ IK NIET (bewerking van bron: edudivers.nl)

Tijd: 15 min.

Doel: leerlingen laten ervaren hoe het is om 'de enige' te zijn
Taboesfeer doorbreken.

Wanneer: als opwarmer om daarna dieper op thema LHBT in te gaan.

Materiaal: ruimte groot genoeg om heen en weer te lopen.

Instructie: In de zaal worden er twee vlakken gemaakt. Het ene vlak staat voor 'ik wel' en het andere vlak voor 'ik niet'. Je mag tijdens de oefening niet onderling spreken.' 'Je geeft antwoord op de vragen die ik stel door of bij het vel met 'IK' te gaan staan of bij 'IK NIET'. 'Neutraal blijven in dit spel is niet mogelijk; je moet een kant kiezen.' 'Je mag trouwens wel 'liegen'. 'Als je bij "jouw" antwoord staat, kijk je wie ook aan jouw kant staat en wie aan de andere kant.' Je onthoudt welk gevoel je hebt bij het kiezen van een antwoord en vervolgens bij de positie die je inneemt als je daadwerkelijk bij jouw antwoord staat.'

Stellingen:

Lees als docent de vragen voor en doe eventueel ook zelf mee met de stellingen.

- . Ik lust graag tomatensoep.
- . Ik houd van voetbal.
- . Ik heb wel eens een sigaret gerookt.
- . Ik heb wel eens zwart gereden in het openbaar vervoer.
- . Ik zou opkomen voor een vriend die uitgescholden wordt voor 'homo'.
- . Ik zou het erg vinden als een familielid homogevoelens heeft.
- . Ik heb wel eens tegen mijn ouders gelogen.
- . Ik heb wel eens een vrouw of meisje gekust.
- . Ik heb wel eens een man of jongen gekust.
- . Ik ben wel eens verliefd geweest op een ouder iemand.
- . Ik heb wel eens iemand gepest.
- . Ik zou me oké voelen als ik homo of lesbisch was.
- . Ik zou een tijdje willen leven alsof ik van het andere geslacht ben.
- . Ik vond sommige stellingen van deze oefening best lastig.
- Ik heb 1 of meer vragen gelogen. **(ga als begeleider zelf bij de 'ik wel' kant staan)**

Nabespreken: laat de groep in een kring gaan staan of zitten. Vraag een aantal reacties over: hoe was deze oefening om te doen? Wat viel je op? Wat kun je van deze oefening leren? Bekrachtig dat het moed vraagt om als enige ergens te staan, en al helemaal als het iets betreft wat deel is van jouw identiteit: zoals bijvoorbeeld je religie of seksuele geaardheid.